

POLSKI ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW PRZEMYSŁU
WYDOBYWCZEGO

Warszawa, 27 maja 2014 r.

KL/291/100/DK/2014

Pan Dariusz Rosati
Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych

Pani Bożena Szydłowska
Przewodnicząca Podkomisji stałej monitorowania systemu podatkowego

Pan Andrzej Czerwiński
Przewodniczący Komisji Nadzwyczajnej ds. energetyki i surowców energetycznych

Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Szanowny Państwo Przewodniczący,

po przekazaniu do Sejmu projektu ustawy o specjalnym podatku węglowodorowym i zmianie ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin (w wersji z dnia 23 kwietnia 2014 r., dalej **ustawa o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin**), organizacje branżowe: Organizacja Polskiego Przemysłu Poszukiwawczo-Wydobywczego, Polski Związek Pracodawców Przemysłu Wydobywczego, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego oraz Konfederacja Lewiatan pragną przedstawić swoje uwagi do projektu.

Wyrażamy gotowość do współpracy z Rządem tak, aby wszelkie zmiany systemu fiskalnego uwzględniały potrzeby zarówno Skarbu Państwa, jak i inwestorów. Równocześnie jednak stoimy na stanowisku, że na obecnym etapie prac poszukiwawczych zarówno w obszarze złóż niekonwencjonalnych gazów jak i głębinowych złóż miedzi, wszelkie zmiany regulacyjne, w tym ustawa o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin powinny służyć wspieraniu działalności i inwestycji w sektorze poszukiwawczo-wydobywczym tak, aby zgodnie z oczekiwaniami Rządu RP zapewnić kontynuację i przyspieszenie prac poszukiwawczych i napływ nowych strategicznych dla Polski

inwestycji w sektorze wydobywczym. Musimy mieć na uwadze fakt, iż poszukiwania gazu łupkowego w Polsce wciąż nie wyszły poza wstępną fazę rozpoznawczą. Wiemy, że w polskich łupkach jest gaz ziemny, natomiast wciąż nie wiemy jaka jest to ilość i czy da się go w ekonomiczny sposób wydobywać. Aby to sprawdzić koniecznym jest kontynuowanie dalszych prac, które wymagają zaangażowania ogromnych środków finansowych pochodzących od inwestorów, którzy nabiorą ponownie zaufania, że Polska jest krajem, w którym nadal warto inwestować.

Jednakże, w naszym przekonaniu, przyjęcie projektu w obecnym brzmieniu nie doprowadzi do realizacji zamierzonych celów a wręcz spowoduje, zahamowanie prac poszukiwawczych. Wprowadzenie ustawy o SPW i zmianie podatku od wydobywania kopaliny będzie znacząco utrudniać działalność poszukiwawczą i wydobywczą i w konsekwencji zniechęcać inwestorów, krajowych jak i zagranicznych, do rozpoczęcia nowych lub kontynuowania już rozpoczętych projektów. Inwestorzy już dostrzegli konkurencyjne dla Polski kraje i zainwestowali tam znaczne środki ponieważ zostały im stworzone w ostatnich kilku latach znacznie atrakcyjniejsze warunki do inwestowania niż w naszym kraju. Obszary, w których nowe regulacje podatkowe będą miały jednoznacznie **negatywny** wpływ dla branży wydobywczej i konsekwentnie dla Polski obejmują:

- 1. Bezpieczeństwo energetyczne**
- 2. Atrakcyjność polskiego rynku poszukiwawczo-wydobywczego i konkurencyjność polskiej gospodarki**
- 3. Rynek pracy i emisyjność polskiej gospodarki**
- 4. Stabilność i pewność prawa w Polsce**
- 5. Ceny gazu dla ostatecznych odbiorców**
- 6. Dochody gmin**
- 7. Rzeczywisty poziom opodatkowania przedsiębiorstw wydobywczych**

1. **Bezpieczeństwo energetyczne** – znaczący wzrost obciążeń podatkowych dla branży węglowodorowej, niezależnie od ostatecznej daty wejścia w życie obowiązku ich zapłaty, oraz skomplikowany system ich naliczania w perspektywie długoterminowej wpłynie na:

- zmniejszenie rentowności poszukiwań i wydobywania w Polsce,
- rezygnację z eksploatacji mniej perspektywicznych obszarów,
- zmniejszenie środków na inwestycje w poszukiwanie węglowodorów w Polsce.

W konsekwencji oznacza to:

- ograniczenie możliwości dywersyfikacji źródeł zaopatrzenia w gaz,
- konieczność zwiększenia importu gazu wobec rosnącego z roku na rok krajowego popytu.

Ustawa o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin przyczyni się zatem do zmniejszenia poziomu bezpieczeństwa energetycznego Polski oraz głębszego uzależnienia od importu gazu.

- Atrakcyjność polskiego rynku poszukiwawczo-wydobywczego i konkurencyjność polskiej gospodarki** – jeszcze 3 lata temu Polska była wymieniana jako lider poszukiwań gazu łupkowego w Europie. Obecnie liczba koncesji poszukiwawczych spadła z 115 do 80, a prace zaprzestały takie międzynarodowe koncerny jak ExxonMobil, Marathon Oil, Talisman czy ENI. Restrykcyjne i skomplikowane propozycje opodatkowania wydobycia węglowodorów zawarte w ustawie o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin nie wytrzymają konkurencji z regulacjami obowiązującymi na światowym rynku węglowodorów. W zestawieniu z rozbudowanym katalogiem ulg podatkowych proponowanych przez Rząd Wielkiej Brytanii nie pozostawiają złudzeń, który kraj w najbliższej przyszłości ma szansę na przyciągnięcie miliardów złotych kapitału niezbędnego dla poszukiwania i wydobywania gazu i ropy ze złóż łupkowych. Sukces wydobycia gazu łupkowego w Stanach Zjednoczonych w dużej mierze wynika z przejrzystych przepisów oraz systemu zachęt i ulg podatkowych. Do tej pory środki wydane tylko na wiercenia w poszukiwaniu gazu łupkowego w Polsce przekroczyły 2,5 miliarda złotych.

Również polski sektor wydobywczy miedzi był postrzegany jako posiadający jeden z największych potencjałów wydobywczych na świecie (szósta pozycja na świecie pod względem wielkości udokumentowanych zasobów miedzi), co jednak nie przerodziło się w napływ nowych inwestycji do tego sektora w ostatnich latach. Nowe złoża miedzi są trudniejsze do zagospodarowania niż dotychczas eksploatowane - wymagają budowy kopalni głębinowych na poziomach głębszych niż 1250 m i 1500 m - co z kolei wiąże się ze znacznie wyższymi nakładami kapitałowymi, szczególnie w pierwszych fazach inwestycji. Dlatego też, z perspektywy inwestorów i oceny zwrotu z inwestycji uzasadniających rozpoczęcie i kontynuowanie inwestycji w Polsce, kluczowe znaczenie mają aspekty obciążeń podatkowych, które mogą ostatecznie decydować o opłacalności realizowanych projektów. W świetle aktualnych przepisów w zakresie podatku od wydobycia niektórych kopalin i braku istotnych zmian, w tym zakresie w ustawie o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin, obecny system opodatkowania wydobycia miedzi z całą pewnością odstrasza a nie zachęca do realizacji nowych projektów inwestycyjnych. Wydłużenie okresu zwrotu z inwestycji do ponad 30 lat, co jest bezpośrednim następstwem wprowadzenia podatku od wydobycia niektórych kopalin bez mechanizmów równoważących ciężar podatku dla nowych inwestycji, nie jest do zaakceptowania przez inwestorów rozważających rozpoczęcie nowych projektów poszukiwawczych, których skala wymaganych nakładów przekracza miliardy złotych.

Bez zrozumiałych i stabilnych regulacji podatkowych, polski rynek poszukiwań przegra w globalnej konkurencji i nie przyciągnie nowych inwestorów, a ponadto może stracić obecnych. Ucierpi na tym nie tylko wizerunek Polski, ale również cała Polska gospodarka. Nowe inwestycje w branży wydobywczej mają bardzo pozytywny wpływ na gospodarkę Polski, są to bowiem inwestycje o dużej wartości. Cechuje je także długi, kilkudziesięcioletni horyzont czasowy i brak możliwości ich realokacji (przeniesienia) do innego kraju, z uwagi na lokalizację złóż. Z tej perspektywy

zapewniają one istotny wartościowo i stabilny efekt w postaci wzrostu produkcji globalnej i PKB (z istotnym efektem mnożnikowym) oraz trwały przyrost liczby miejsc pracy (spadek bezrobocia). Według raportów ekspertów CASE „Gazowa (r)ewolucja w Polsce” dzięki wydobyciu niekonwencjonalnych złóż gazu, PKB naszego kraju może rosnąć o 0,8 pkt. proc. rocznie. Do 2025 r. może powstać też 510 tys. nowych miejsc pracy. Dodatkowo gaz z łupków będzie miał wpływ na zmniejszenie emisyjności produkcji energii w Polsce. Również w przypadku projektów miedziowych – nowe inwestycje mogą przyczynić się do powstania kilkudziesięciu tysięcy nowych miejsc pracy i wzrostu PKB o kilka miliardów złotych rocznie, co przełoży się również na dodatkowe milionowe wpływy podatkowe. Ustawa o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin. Ustawa o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin może doprowadzić, że ww. efekty nie zostaną osiągnięte, gdyż prognozowany poziom wydobycia wobec zbyt restrykcyjnego systemu podatkowego może nigdy nie zostać osiągnięty.

3. **Stabilność i pewność prawa w Polsce** – obecne brzmienie projektu ustawy o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin budzi uzasadnione wątpliwości ekspertów dotyczące zgodności projektu z zasadą ochrony inwestycji w toku oraz dyrektywami unijnymi. Ustawa, którą trzeba będzie od razu znacząco modyfikować nie spełnia standardów demokratycznego państwa prawnego. Również *vacatio legis* na wdrożenie systemów informatycznych do rozliczeń nowych podatków, będzie stanowczo za krótkie. Niejasne i nacechowane nadmiernym fiskalizmem regulacje mogą zaraz po wejściu w życie spowodować lawinę wniosków o interpretację przepisów, które Minister Finansów i podległe mu służby będą musieli rozstrzygnąć. Koszty obsługi skomplikowanego systemu będą w istocie ogromnym marnotrawstwem publicznych pieniędzy.
4. **Cena gazu dla ostatecznego odbiorcy** – po wejściu w życie wszystkich planowanych zmian działalność w zakresie wydobycia węglowodorów będzie obciążona aż siedmioma daninami publicznymi:
  - specjalny podatek węglowodorowy,
  - podatek od wydobycia niektórych kopalin w zakresie ropy i gazu,
  - opłaty eksploatacyjne,
  - 2% podatek od nieruchomości,
  - podatek dochodowy od osób prawnych,
  - wynagrodzenie z tytułu użytkowania górniczego,
  - wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej,
5. Obecnie cena gazu ziemnego w kraju jest pochodną dwóch czynników: ceny importowej (głównie kontrakt jamalski) oraz ceny gazu ziemnego w kraju (w 2012 r. zużycie krajowe gazu ziemnego wyniosło 15, 8 mld m³, w tym okresie wydobycie krajowe w przeliczeniu na gaz ziemny wysokometanowy osiągnęło 4,4 mld m³). W praktyce oznacza to że wyższa cena gazu nabywanego w kontraktach jest „subsydiowana” niższą ceną gazu ziemnego wydobywanego w

kraju. Nałożenie podwyższonych stawek podatku na gaz krajowy przy trwaniu długoterminowych kontraktów importowych z pewnością doprowadzi do wzrostu ceny dla odbiorców końcowych, w tym gospodarstw domowych. **Dochody gmin** – podatki proponowane w ustawie o SPW i zmianie podatku od wydobycia kopalin w całości będą stanowiły dochód budżetu Państwa. W konsekwencji regiony i społeczności lokalne praktycznie nie odczują finansowo zalet płynących z prowadzenia wydobycia na ich terenie. Brak widocznych efektów wydobycia z perspektywy gmin nie wpłynie pozytywnie na akceptację społeczności lokalnych, bez której wydobycie gazu łupkowego, ropy naftowej i miedzi w Polsce na szeroką skalę będzie istotnie utrudnione.

6. **Rzeczywisty poziom opodatkowania przedsiębiorstw wydobywczych** – według zapowiedzi rządowych oraz wycień Ministerstwa Finansów ogólny poziom opodatkowania branży wydobywczej ma nie przekroczyć 40% zysku brutto. Szczegółowa analiza wycień Ministerstwa wskazuje, że pod uwagę nie zostało wziętych szereg czynników (m.in. zmiana wartości pieniądza w czasie), a własne wycięcia przedsiębiorców oscylują znacznie powyżej 60% zysku brutto w przypadku wydobycia węglowodorów i 90% w przypadku nowych inwestycji w sektorze wydobycia miedzi. Tak wysoki poziom opodatkowania wydobycia węglowodorów i miedzi przy oczekiwanych kosztach wydobycia w warunkach europejskich w istocie przekreśla możliwość prowadzenia działalności poszukiwawczo-wydobywczej czyniąc ją skrajnie nierentowną.

Szczegółowe postulaty zmiany konkretnych zapisów ustawowych przedstawiamy w odrębnym piśmie.

Z wyrazami szacunku,

Henryka Bochniarz
Prezydent
Konfederacja Lewiatan

Marcin Zięba
Dyrektor Generalny
OPPPW

Stanisław Speczik
Prezes
PZPPW

Stanisław Szafran
Sekretarz Generalny
SITPNIg

Kopia: Mateusz Szczurek, Minister Finansów
Maciej Grabowski, Minister Środowiska

DW: Jakub Jaworowski, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów